

Paweł Bezak

"O Legionach, legionistach i pamięci" – konferencja w Muzeum Niepodległości

Niepodległość i Pamięć 23/2 (54), 305-306

2016

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Paweł Bezak

Muzeum Niepodległości w Warszawie

***O Legionach, legionistach i pamięci* – konferencja w Muzeum Niepodległości**

Do końca marca br., w siedzibie Muzeum Niepodległości w Warszawie przy alei Solidarności 62 można było zwiedzić wystawę czasową *Epopcja Legionowa*. Stanowiła ona jeden z elementów projektu badawczego, poświęconego dziejom Legionów Polskich, realizowanego w naszym Muzeum od roku 2014. Jednym z wydarzeń towarzyszących wystawie była zorganizowana 16 marca 2016 roku konferencja *O Legionach, legionistach i pamięci*, odbywająca się pod honorowym patronatem Marszałka Województwa Mazowieckiego Adama Struzika. Jej celem było przypomnienie dziejów Legionów Polskich, ich żołnierzy oraz pokazanie miejsca tej niepodległościowej epopei w naszej współczesnej, zbiorowej świadomości. Jakkolwiek wkład legionistów w polski czyn zbrojny jest już powszechnie znany, zaś walkom tej formacji poświęcono liczne opracowania z zakresu wojskowości, to trzeba pamiętać, że Legiony to także poszczególni żołnierze, głównie młodzi, z ich troskami i zainteresowaniami. W ich szeregach znaleźli się poeci i malarze, którzy stworzyli artystyczny obraz legionowej epopei. Pozostały po nich także utwory muzyczne towarzyszące kolejnym pokoleniom Polaków. Legioniści zapisali się w historii Polski, aktywnie włączyli się w życie polityczne, wojskowe i społeczne II RP.

Program konferencji obejmował osiem wystąpień osób badających rozmaite aspekty istnienia, działania i upamiętniania Legionów Polskich – prof. dr hab. Zbigniew Gnat-Wieteska wygłosił referat zatytułowany *Akt 5 listopada, jego postanowienia i znaczenie*; Andrzej

Szenajch przybliżył jeden z ostatnich rozdziałów legionowej epopei w wystąpieniu *Od Rarańczy do Kaniowa*; dr Jolanta Załączny z Muzeum Niepodległości w Warszawie dotknęła zagadnień związanych z literaturą, wygłaszając referat *Poeci w Legionach, poeci o Legionach*. Dr Szczepan Kalinowski omówił *Mit Józefa Piłsudskiego. Od narodzin do rozkwitu*; referat Adama Kaczyńskiego dotyczył *Historii pobojuwiska Legionów Polskich pod Kostiuchnówką w okresie II RP*. Dyrektor Muzeum Historycznego w Legionowie, dr hab. Jacek Szczepański wygłosił bogato udokumentowany archiwalnymi zdjęciami odczyt pt. *Upamiętnienie czynu zbrojnego Legionów Polskich w nazwie podwarszawskiego Legionowa*. Jarosław Górecki, Dyrektor Centrum Dialogu Kostiuchnówka, prezentując dziesiątki zdjęć, wykonanych na przestrzeni ostatnich siedemnastu lat, snuł zajmującą gawędę, poświęconą *Harcerskiej służbie pamięci na Wołyniu*. Autorowi niniejszego wstępu przypadł w udziale zaszczyt przybliżenia uczestnikom konferencji zagadnień muzealnych w wystąpieniu „*Epopeja Legionowa*” i „*Harcerze w Legionach*” – *doświadczenia wystawieni- nicze w utrwalaniu pamięci o Legionach*. Uzupełnieniem wystąpień były: pokaz filmu *Kostiuchnówka – żywa historia*, zrealizowanego w roku 2013 przez Fundację Centrum Dialogu Kostiuchnówka oraz kuratorskie oprowadzanie po wystawie czasowej *Epopeja Legionowa*.

Pośród działań popularyzatorskich dotyczących tematyki legionowej, do których niewątpliwie zaliczyć można wzmiankowaną konferencję, szczególnie istotne wydaje się dotarcie do odbiorcy. Poniżej pragnę przedstawić zapis wystąpienia, przygotowanego przez Andrzeja Szenajcha, Kustosza Tradycji, Chwały i Sławy Oręża Polskiego, niezwykle barwnego, poruszającego i nader entuzjastycznie przyjętego przez wszystkich uczestników omawianego spotkania. Tylko na takie przyjęcie zasługiwał zresztą ów żywo prowadzony (w pięknym stylu tradycyjnego, akademickiego seminarium!) występ, bogato ilustrowany mapami, fotografiami i dokumentami. W bieżącym numerze kwartalnika „*Niepodległość i Pamięć*” odnajdą Państwo również zapis wyżej wspomnianych wystąpień Adama Rafała Kaczyńskiego o przedwojennym upamiętnianiu miejsca największej bitwy Legionów oraz prof. Zbigniewa Gnat-Wieteski na temat znaczenia Aktu 5 listopada.

Paweł Bezak